

Rautjärven Veden valmius- ja varautumissuunnitelma

LiLu 18.03.2025
78/09.06.00/2021

Valmistelija

Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Rautjärven kunnan valmiussuunnitelman päivitys valmistui loppuvuodesta 2024. Valmiussuunnitelman päivittämisestä vastasi kunnan valmiusjohtoryhmä. Kunnan suunnitelman valmistumisen jälkeen päivitetään toimialojen valmiussuunnitelmat. Rautjärven Veden valmius- ja varautumissuunnitelma on osa koko Rautjärven kunnan ja elinympäristöpalvelujen toimialan valmiussuunnitelmia.

Suunnitelman tarkoituksena on esittää pelkistetysti keinot tunnistettujen riskien ehkäisemiseksi ja niiden vaikutusten minimoimiseksi. Suunnitelmassa esitetään, miten häiriö- ja poikkeustilanteissa toimitaan ja miten erityistilanteisiin reagoidaan.

Vesihuolto on yhteiskunnan perustoimintojen kannalta kriittinen toimiala. Ihmiset tarvitsevat puhdasta talousvettä jokapäiväisessä arjessa ja usein häiriötöntä vesihuoltoa pidetään itsestäänselvytenä.

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on kaikissa olosuhteissa turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä asianmukainen viemärointi ja jätevedenpuhdistus. Rautjärven Vesi pyrkii turvaamaan häiriöttömän vesihuollon asiakkaille kaikissa tilanteissa ja tavoitteen saavuttamiseksi valmius- ja varautumissuunnitelma on laadittu.

Varautuminen häiriötilanteisiin keskittyy pääasiassa normaaliolojen häiriötilanteiden hallintaan sekä ennaltaehkäisyyn, johon laitos on veloitettu vesihuoltolain 119/2001 15 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 527/2014 15 §:ssä.

Rautjärven Veden valmius- ja varautumissuunnitelmaa on viimeksi päivitetty vuonna 2014. Suunnitelma sisältää monilta osin asioita, jotka ovat edelleen nykyäänkin relevantteja ja ajankohtaisia. Muutokset, mm. maailmanlaajuinen koronapandemia ja Suomeen kohdistuva lisääntynyt hybrdivaikuttaminen, korostavat suunnitelmien ajantasaisuuden merkitystä.

Suunnitelma koostuu yleisestä osasta ja 8 liitteestä. Aineistosta vain suunnitelman yleinen osa on julkinen.

Rautjärven Veden kriittiset avaintoiminnot tulee määrittää, jotta laitoksen perustehtävä voidaan hoitaa mahdollisimman hyvin kaikissa tilanteissa ja resurssit ohjataan oikeisiin asioihin. Rautjärven Veden kriittisiä avaintoimintoja ovat:

- Vedenhankinta; raakavedet, käsittelylaitoksien toiminta, ylävesisäiliö, vedenjakelu ja vedenjakeluverkosto rakenteineen, laadunvalvonta

- Jätevesien käsittely; käsittelylaitokset, viemärointi, pumppaamot, lietteenkäsittely, näytteenotto
- Sähkönsaanti
- Henkilöstö; riittävyys, ammatti- ja tietotaito, varallaolo ja päivystys
- Ajoneuvot- ja työkoneet; VAP-varaukset
- Hankinnat; varaosien, tarvikkeiden ja huoltojen saatavuus
- Laskutus

Häiriötilanteen hallinnan keskeisenä periaatteena on ennakoida tilanteen kehittymistä ja käynnistää toimenpiteet riittävän ajoissa, jolloin myös toipuminen häiriötilanteesta voi käynnistyä nopeasti.

Uhkien tunnistamisella voidaan jo etukäteen vaikuttaa riskeihin. Kun olemassa olevat uhat ovat tunnistettu, on niiltä suojautuminen tehokkaampaa. Laadittujen uhka-arvioiden perusteella Rautjärven Veden keskeisimmiksi uhkiksi on määritelty:

- Pohjavedenpintojen aleneminen vedenottamoilla
- Pohjaveden laatumuutos
- Pohjavesialueen saastuminen
- Kemikaalien ja varaosien saatavuusongelma
- Häiriötilanteet vesilaitoksella
- Juomaveden saastuminen
- Vesijohtovuodot
- Putkirikot ja muut vikatilanteet
- Viemäritulvat ja jäteveden ohijuoksutukset
- Inhimilliset virheet
- Sähkönjakelun keskeytyminen
- Tiedonsiirtohäiriöt
- Sabotaasit

Keskeisten uhkien osalta laaditaan uhka-arvioiden mukaiset tilannekortit, jossa on määritelty kuntakonsernin eri toimijoiden vastuut sekä muiden viranomaisten roolit ja yhteistoiminnan järjestäminen ja jotka liitetään suunnitelman liitteeksi.

Suunnitelmaa tulee päivittää jatkuvasti toimintaympäristön muutosten mukaan. Suunnitelman päivittämistä jatketaan seuraavaksi häiriötilanteiden toimintakorttien päivittämisellä, henkilöstön, koneiden ja toimitilojen varauksien varmistamisella (VAP), KUJA-arvioinnin loppuunsaattamisella ja WSP-riskienhallintatyökalun päivittämisellä. WSP on päivitetty edellisen kerran 2022.

Esittelijä

Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus

Liikelaitos- ja lupajohtokunta hyväksyy Rautjärven Veden valmius- ja varautumissuunnitelman 2025 noudatettavaksi vesihuoltoliikelaitoksen varautumisessa.

Päätös